

Lepketapló telepei ▶
Dobogókő közelében
(Pilis hegység)

▲ A csészes pohárgomba különös „csészéi” a földön
fekvő korhadékon jelennek meg (Pilisszentlélek)

A TERMÉSZET TAKARÍTÓMUNKÁSAI

▷ SZÖVEG ÉS FÉNYKÉP: JAKAB GUSZTÁV

Az elhivatott természetjáró télen sem maradhat távol a természettől. Ilyenkor kihalt az erdő, a madarak is csendesek, ami az alkalmi turista számára persze egyhangú és unalmas lehet. Ha azonban nyitva tartjuk a szemünket, hamar felfedezhetjük, hogy a természet „takarítómunkásai”, a korhadék-bontó gombafajok ilyenkor is tevékenyen végzik feladatukat. Magyarországon közel 3000, szabad szemmel is megfigyelhető gombafaj él, lombos erdőkben, gyepterületeken, de kertekben és parkokban is találkozhatunk velük.

A gombák titokzatos élőlények. Többségük elhalt szerves anyagon él, de szép számmal akadnak a virágos növényekkel szimbiózisban (kölcsonösen előnyös együttélésben) működő és élősködő fajok is. Akár hónapokig is rejtőzhetnek, majd egy eső után ellepik az erdőket. A felszínen megjelenő látványos termőtest azonban csak a jéghegy csúcsa, a gomba testének többségét a talajban vagy a korhadékban megbújó szövedék, a gombafonál jelenti. Néhány fajukat a téli mínuszok sem zavarják.

A gombák mindenből kiváltak valamilyen érzelmet, nem

lehet csak úgy elmenni mellettük. Hihetetlen gyors növekedésük és tömeges megjelenésük is legendás. A gombát szerető emberek eső után vadászlába jönnek és kosarat ragadnak! Gyűjteni persze csak megfelelő körültekintéssel és óvatossággal szabad – a gombaszakértő véleményét pedig még a legmaka-csabb embernek is feltétlenül meg kell hallgatnia!

Számosan csak mulékony ékszett látnak a gombákban, és igyekeznek őket fényképeken megörökíteni. Az ökológus a szépségük mellett a hasznosságukat értékeli, hiszen kulcs-szerepük van a holt szerves anyag

▲ A csészes álkorallgomba lombos fák korhadó anyagán telepedik meg

▲ Csapadékos hegyvidéki területeken a korhasztó gombaközösségek sokkal gazdagabbak (Erdélyi-sziget-hegység)

▼ A téli fülőke nem ritka a téli erdőkben (Szarvas)

elbontásában a szárazföldi ökoszisztémákban. A gombák ugyanis – más élőlényekkel szemben – kiválóan bontják a növényi szöveteket alkotó cellulózt és lignint. Az ősszel lehulló avart és a korhadó fatörzseket hamar ellepik, eközben pedig rendkívüli formavilággal és színgazdagsággal örvendeztetnek meg.

A korhadéklakó gombák fajgazdagságát azonban nem minden erdőben tapasztalhatjuk meg. A modern erdőgazdálkodás számára a beteg vagy korhadt fa veszteséget jelent, a tisztán tartott erdőben pedig kevés a gomba. Ahhoz, hogy fajgazdag korhadéklakó gombaközösségek alakulhassanak ki, meg-

felelő vastagságú és korhadtsági állapotú, álló és földön fekvő fatörzsre van szükség. Minél nagyobb egy fatörzs, annál lassabban korhad el és nehezebben szárad ki, időt hagyva ezzel a gombáknak a megtelepedésre és termőtest fejlesztésére.

Jó néhány természetvédelmi program foglalkozik az erdei életközösségek természetességének helyreállításán, az erdőgazdálkodók pedig egyedi minősítést szerezhetnek, amivel igazolhatják, hogy olyan felelős gazdálkodási gyakorlatot folytatnak, melynek során meghatározott mennyiségű holt fát hagynak az erdőben a gombák, a rovarok és más élőlények számára.

JAKAB GUSZTÁV
BIOLÓGUS, A MATE
KÖRNYEZETTUDOMÁNYI
INTÉZETÉNEK EGYETEMI
DOCENSE

[HTTPS://WWW.FACEBOOK.COM/DRGUSZTAVJAKABNATUREPHOTOGRAPY/](https://www.facebook.com/DRGUSZTAVJAKABNATUREPHOTOGRAPY/)

MÁV APPAL MINDENKI NYER!

*Használja a MÁV appot, és utazzon gyorsan,
kényelmesen a fenntartható jövőért!*

Ha most vásárol jegyet vagy bérletet a MÁV appon, öné lehet az elektromos kerékpárok egyike!

mav.hu/appnyeremeny